

טיוטא אלא אריכה אפונית

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

כישורי חיים

תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

שיעורים 33-35

התוכנית הותאמה לממ"ד ע"י:

נחמה אבוקרט, מירי ואזן, הניה פישמן והרב נועם פיינטוך

שימוש נכון באינטרנט

טיוטא אלא עריכה לשונית

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

בס"ד

שימוש נכון באינטרנט - "ונשמרתם מאד לנפשותיכם"

המפגשים פותחו על ידי: אילת חדד, ענת פיגלסון ואסתי גרוס.

רציונל:

הציווי של "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" מתייחס לחובה לשמור על גוף ונפש בריא. שימוש לא מבוקר בתוכן ובמינון של האינטרנט והמחשב איננו מקדם את בריאותו של הפרט. לשימוש באינטרנט כמקור למידע, כמכשיר מסייע בביצוע מטלות שונות וכאמצעי בילוי טמונות מספר סכנות. מערך הפעילות הבא מעלה את היתרונות והחסרונות בשימוש במחשב ובאינטרנט ומציע ללכת ב"שביל הזהב" של שימוש מבוקר בהם.

מטרה:

ללמד את התלמידים על חשיבות השימוש במינון ובתוכן מבוקר במחשב ובאינטרנט, תוך עמידה על המושג "השביל הזהב" אותו טבע הרמב"ם.

מפגש מס' 33: יתרונות וחסרונות בשימושי מחשב

חומרים:

- סלסלת סוכריות עטופות מסוגים שונים
- דפי רישום לתלמידים למעקב על כמות הזמן היומי שמבלים ליד המחשב (אפשר לחלק את הדף לשלושה טורים; 'צ'אטים', משחקים, לימוד)

מהלך הפעילות:

שלב א'

המורה מעבירה סלסלה עם סוכריות עטופות מסוגים שונים ומבקשת מכל אחד מהתלמידים לבחור סוכריה אחת. לאחר שכל תלמיד בוחר סוכריה, מקיימים סבב בו כל תלמיד מסביר למה הוא בחר דוקא בסוכריה זו.

עליו להסביר לקבוצה מה לדעתו, חיובי בשימוש במחשב, אותו הסוכריה מייצגת, ומה לדעתו שלילי ועליו הוא היה מוותר - אותו מייצגת העטיפה.

התוכנית הותאמה לממ"ד ע"י נחמה אבוקרט, מירי ואזן, הניה פישמן והרב נועם פיינטוך

טיוטא פא אריכה פאונות

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

שלב ב'

המורה תנהל דיון עם התלמידים על היתרונות והחסרונות של השימוש במחשב ובאינטרנט בכל מיני תחומים: לימודים, תקשורת, בילוי וכו'.

שלב ג'

המורה מסכמת את הדיון: ישנם דברים שהם אינם לכשעצמם טוב או רע; אלא, שהשימוש הלא מבוקר בהם יכול להזיק, והשימוש המבוקר בהם יכול להועיל. שמירה על מינון מתאים הוא אותו עקרון של ה"שביל הזהב" של הרמב"ם.

מומלץ לקיים דיון על דברים אחרים שהתלמידים מכירים מחייהם, שבהם יש להקפיד על שימוש במינון מתאים.

שלב ד'

המורה מחלקת את דפי היומן ומבקשת מכל תלמיד לרשום במשך כל יום בשבוע הקרוב כמה זמן הוא בילה במחשב (לצורך צ'אטים, משחקים ולימוד).

סיוטא פא אריכה פשונית

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

מפגש מס' 34: קבלת החלטות בנושא הגלישה באינטרנט.

חומרים:

כרטיסיות בהן כתובות ארבעה מצבי דילמה.

מהלך הפעילות:

שלב א'

המורה תציג את עקרון ה"בחירה החופשית" ביהדות. כלומר, שכל אחד מתמודד עם מצבים בחיים בהם הוא צריך לקבל החלטות. כל אדם חופשי לבחור את הדרך בה הוא יתנהג במצבים אלה, אך הוא גם מקבל על עצמו את האחריות להחלטותיו.

המורה תבקש מהתלמידים דוגמאות למצבים בהם היה עליהם לקבל החלטה כלשהי.

שאלות:

האם הרגישו חופשיים לקבל את ההחלטה?

האם הידיעה שיקבלו עונש על בחירת התנהגות מסוימת מבטלת את חופש הבחירה?

שלב ב'

המורה תחלק את הכיתה לארבע קבוצות. כל קבוצה מקבלת דילמה אחת. על כל קבוצה לקרוא את הדילמה שקיבלה ולהציע פתרונות אפשריים. המורה ממנה רשם בכל קבוצה שמסכם בכתב את ההצעות שעלו בקבוצה.

שלב ג'

כל קבוצה מכינה הצגה קצרה על הדילמה שקיבלה ושל אחד הפתרונות שהוצעו בקבוצה.

שלב ד'

במליאה

כל קבוצה מציגה את הדילמה ופתרונה. בסוף כל הצגה הכיתה דנה בפתרון לדילמה שהקבוצה הציגה וכיצד הוא עומד בעקרון של "שביל הזהב" של הרמב"ם (ובעקרונות דתיים אחרים לפי המצב בדילמה; למשל, "כיבוד אב ואם", "מדבר שקר תרחק" וכו').

טיוטא פא אריכה פאונות

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

הדילמות:

דילמה מס' 1

יום שלישי. השעה חמש אחר הצהריים. אתה גולש באינטרנט מאז שחזרת מבית הספר. החברים שלך באים לקרוא לך לבוא לפעולה בסניף. אתה נמצא באמצע משחק שאם תמשיך לשחק בו אתה בטוח שתנצח. מה תעשה?

דילמה מס' 2

את יושבת ומכינה שיעורים במחשב בעזרת האינטרנט. באמצע התשובה על שאלה קשה בהיסטוריה נשמע הצליל של ICQ. את רואה שחברה שהבטיחה לספר לך סוד חשוב מחפשת אותך. אם תעני לה, לא תספיקי להכין שיעורים בזמן כי מאוחר וההורים דורשים שתלכי לישון. מה תעשי?

דילמה מס' 3

אתה משחק במשחק מחשב. באמצע המשחק נפתח חלון שמזמין אותך לשחק במשחק תחרותי בו תוכל להרוויח כסף. אינך צריך להשקיע כסף במשחק הראשון. מה תעשה?

דילמה מס' 4

את לבד בבית אחרי הצהריים. ההורים חוזרים מאוחר יותר. יש ביניכם הסכם שמותר לך לגלוש במחשב שעה ביום. ניצלת את ההזדמנות שהם לא בבית וגלשת במחשב שעתיים. כשההורים חזרו הביתה הם שאלו אותך כמה זמן ישבת ליד התוכנית הותאמה לממ"ד ע"י נחמה אבוקרט, מירי ואזן, הניה פישמן והרב נועם פייננטוך המחשב. ידעת שאם תספרי להם את האמת, הם לא ירשו לך מחר להשתמש במחשב בכלל. מה תעני להם?

סיוטא פא אריכה פשונית

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

מפגש מס' 35: גולשים ליצור ברשת

אמנות היא כלי שלא מרבים להשתמש בו, והוא מאפשר מתן ביטוי לאלה שאינם רגילים להתבטא באופן מילולי.

במפגש זה יתחלקו כל תלמידי הכיתה לקבוצות, וכל קבוצה תיצור מערך בנושא: פרסומת, משחק, חידון וכד'.
התוצרים יוצגו על בימת תוצרים, וישמשו את התלמידים גם בהמשך.

חומרים:

- צבעים, בריסטולים, ניירות לבנים, דבק, מספריים, תמונות מז'ורנלים, מדבקות,

מהלך הפעילות:

שלב א'

המורה תסביר לתלמידים שעליהם ליצור פרסומת, שתשכנע את המתבוננים להשתמש באופן מבוקר באינטרנט.

ניתן להיעזר באזהרה מפני סכנת שימוש יתר במחשב על חשבון דברים אחרים שחשובים לילדים.

ניתן גם להיעזר בביטוי "שביל הזהב" המעביר מסר של שמירה על איזון בריא.

שלבי העבודה

"עליכם ליצור פרסומת שתשכנע את המתבוננים בה להשתמש באופן מבוקר באינטרנט."

בחרו את הדרך המתאימה בעיניכם: כרזה, גינגל, פרסומת טלוויזיה.

1. החליטו מה המסר שיופיע בפרסומת.
2. קבעו את קהל היעד.
3. החליטו מהי הדרך המתאימה להשפיע על קהל היעד.
4. הכינו את הפרסומת והציגו אותה בפני המליאה.

שלב ב'

כל קבוצה מציגה את הפוסטר שהיא הכינה ומסבירה מהו המסר המופיע בפרסומת.

ואיך לדעתה הוא ישפיע על התלמידים.

לאילו אנשים נוספים הייתם רוצים להראות את הפרסומות הללו, וכיצד לדעתכם הם יגיבו?

התוכנית הותאמה לממ"ד ע"י נחמה אבוקרט, מירי ואזן, הניה פישמן והרב נועם פיינטוך

טיוטא פלא אריכה פשונית

כישורי חיים – תכנית ליבה לכיתה ה' מותאמת לממ"ד

שלב ג'

הכיתה תקבל החלטה כיצד להשתמש בפרסומות שהכינו כדי להעביר את המסרים שלהם לילדים אחרים. למשל, הכנת פינה בבית הספר בנושא, ביקור בכיתה אחרת עם הפוסטרים בכיתה אחרת בבית הספר, וכו'.

הערות למורה :

- מומלץ לארגן ערב הורים בנושא שימוש נכון באינטרנט.
- מומלץ לשתף את רב בית הספר בהעברת המסרים והעקרונות הדתיים המוצגים ; לדוגמה, עקרון ה"שביל הזהב", עקרון ה"בחירה החופשית" וכו'.